

FESTIVAL SPECIAL

Joshua Redman och Ron Miles.



Nicole Johäntgen.



ILLUSTRATIONER: JENNY SVENBERG BUNNELJ @JSBART

Charlotta Andersson.



Lennart Åberg.



YSTAD SWEDEN JAZZ FESTIVAL

Ystad, Simrishamn och Löderup, 1–6 augusti

YSTAD SWEDEN JAZZ FESTIVAL växer från år till år vad gäller såväl antalet dagar som artister, publik och spelplatser. Den åttonde upplagan varade i sex dagar under vilka 280 artister gav 44 konserter på tio olika arenor – några kvällar även i närliggande Simrishamn och Löderup. Sammanlagt såldes 10 800 biljetter vilket är rekord. Glädjande var även det stora antalet kvinnliga bandleadare och musiker och att jazzens glada budskap spreds till yngre lyssnare med ett antal uppträdanden speciellt inriktade mot barn.

Festivalen drog igång storstilat med en hyllningskonsert till sångerskan Monica Zetterlund, arrangerad av Monica Zetterlund-Sällskapet. Det var utsålt med 1 500 personer på plats i den nybyggda Ystad Arena som var en av flera nya spelplatser i år. De namnstarka artisterna Jan Lundgren, Hannah Svensson, Filip Jers, Svante Thuresson och Tommy Körberg

backades upp av Ekdahl & Bagge Big Band med saxofonisten Håkan Broström som huvudsolist. Rutinerade Thuresson satte den nödvändiga "Zetterlundska" tonen direkt i *Monicas vals (Waltz for Debby)*. Hannah Svensson ökade tempot i en rungande *What a Little Moonlight Can Do* som övergick i Hasse & Tages klassiska svenska text *O, vad en liten gumma kan gna*. Munspelaren Filip Jers teamade klockrent ihop med sångerskan i *Bedärande sommarvals* medan Hannah Svenssons duett med Jan Lundgren i folkvisan *Jag vet en dejlig Rosa* satt som hand i handske. Monica Zetterlund älskade polskor. Även Jers och Lundgren är som bekant överförtjusta i polskor och i stundens ingivelse skapades kanske kvällens mest oförglömliga nummer när de på duo framförde *Slängpolska efter Bruun*. Lundgren fick glänsa ensam vid flygeln i ett antal nummer som vi förknippar med Zetterlund: *Att angöra en brygga*, *Den sista jäntan*, *Sakta vi gå genom stan*, *Ack*,

Värmeland du sköna med flera. Musikaliskt örongodis stod även Ekdahl & Bagge Big Band för i några instrumentala nummer, bland annat i ett lysande arrangemang av Bengt Arne Wallins *Kullerulvisan* signerat Calle Bagge – en hyllning till ytterligare en legendar med Zetterlundkopplingar. Leonard Bernstein var en av Zetterlunds absoluta favoriter, berättade Tommy Körberg från scenen. Hans hommage, en subtil tolkning av *Some Other Time*, var oförglömlig. Den närmare tre timmar långa minneskonserten kunde inte ha avrundats bättre: samtliga medverkande på scenen i allsång i Tage Danielssons eftertänksamma *Var blev ni av, livva drömmar?* Danielssons träffsäkra text är tyvärr lika aktuell idag som när den skrevs 1976...

PÅ KONSTHALLEN UPPTRÄDDE danska kvartetten Carsten Dahl Experience som spelar melodiskt fritt på ett sätt som faktiskt kan göra lyssnaren osäker på om spelet är komponerat eller improviserat? På motsvarande vis spelar Stefan Pasborg på sitt trumset. Ständigt närvarande, uppmärksam, musikalisk och kreativ. Längst fram står alt saxofonisten Jesper Zeuthen som en stenstod och kanaliserar Debussys *Syrinx* och Varèses *Densité 21.5* med ett ljud som ligger anmärkningsvärt nära flöjt och framförs med totalt fokus i musiken. Det ska visa sig att konserten fortsätter på samma skyhöga nivå. Carsten Dahls kompositioner rör sig fullständigt obehindrat och ohämmat mellan musikstilar. I Carsten Dahl Experiences musik finns inga hierarkier. Komposition är lika viktigt som improvisation, trummor lika viktigt som piano eller som saxofon eller för den delen som kontrabas. Männe skulle gruppen hetat Carsten Dahl Utopia?

I Karolina Almgren Projekt står Almgren som kompositör och arrangör, men framförallt dominerar hon som sopransaxofonist. En stor uppgift att axla, men hon gjorde det med den äran, vilket var tydligt redan från början, då Almgren inledde solo med variationer på *Uti vår hage*. När jazzmusiker spelar vismaterial blir det ibland för snällt och tillrättat. Det såg Karolina Almgren till att det inte blev denna gång. I mitten av konserten bjöds publiken på ett aggressivt visarrangemang som kulminerade med väl använda dubbeltrummisar (Malin Almgren och Martina Almgren) samtidigt som cellisten Anni Egecioglu börjar sjunga helt oförstärkt. Intensivt, välarrangerat, samspelet och djupt mänsklig "traditionsmedveten samtida jazz". Repertoaren var en blandning av Almgrens kompositioner och hennes arrangemang av musik av Wayne Shorter (*Mahjong*), några visor och någon standard. Vad gäller arrangemangen lyckades Almgren väl med att stundtals låta cellon smälta samman med sopransaxen eller kontrabasen och uppnå en klang som gör att 1+1=3.

MEDLEMMARNA I Alice Hernqvist Kvintett träffades på musikhögskolan i Malmö och leds av kompositören och pianisten Alice Hernqvist. De spelade nästan uteslutande egen musik, där sångerskan Karin Regnander fick stort utrymme. Hennes sång var för det mesta ordlös och hon fick alltså

i hög grad rollen som instrumentalist. I centrum för musiken stod två personer. Den ena var basisten Isa Savbrant, som förutom flera melodiska solon även skapade en rytmisk dynamik med sitt elastiska basspel. Den andra var gruppens ledare, Alice Hernqvist, som inte tog mycket plats som pianist, däremot som kompositör. Det går att höra influenser från konstmusiken såväl i kontrapunkt som i formintresse och dynamik.

Gitarrrduon Al Di Meola & Peo Alfonsi är en nedbantad version av Di Meolas grupp World Sinfonia, Repertoaren består dels av lånat material, bland annat två låtar från Di Meolas album med Beatles-covers, dels egna kompositioner. Tidsmässigt håller duon sig nästan uteslutande till Al Di Meolas senare inspelningar, vilket inte är en självklarhet, andra skulle valt den enkla vägen och spelat fansens favoriter från förr. I praktiken vinner publiken på det, eftersom kvällens huvudperson har utvecklats som kompositör. Vist återkommer de snabba fraserna som han har spelat i över 40 år, men å andra sidan har melodierna och arrangemangen utvecklats. Dessutom ger Di Meola sin duopartner Peo Alfonsi utrymme att inte bara kompa, utan även spela melodier och till och med ett och annat kortare solo. Den tekniska nivån på gitarrspelet är naturligtvis skyhögt, men inte utan inlevelse. Det är inte frågan om sport, utan konst på hög nivå. Icke desto mindre finns det uppenbara likheter mellan flera av låtarna vad gäller form, harmonik och rytmik. Klangen varierar Di Meola genom att då och då tona in syntljud (dessvärre föråldrade) och distorsion. Även om det nya materialet låter bra är det tydligt att publiken ger de största ovationerna när gitarrrduon spelar Beatles (*Because* och *She's Leaving Home*) och *Mediterranean Sundance* från 1977 års mästartmöte med gitarrkollegan Paco De Lucia.

Saxofonisten Joshua Redman återkom tre år efter sitt första besök i Ystad 2014 med sitt senaste musikprojekt, Still Dreaming-kvartetten. Denna nya spännande grupp med Ron Miles, Scott Colley och Brian Blade tolkar musik av kvartetten Old and New Dreams, som var verksam från mitten av 1970-talet till 80-talets mitt. Gruppen bestod

av Joshuas far Dewey Redman samt Don Cherry, Ed Blackwell och Charlie Haden som alla tidigare hade spelat med Ornette Coleman. Repertoaren var en mix av Colemans kompositioner och egenkomponerat material. Den nya kvartetten lever upp till förebilden: Basisten Scott Colley är ständigt lyhörd och stabil, alltid lika hörvärda trummissen Brian Blade piskar fram växelvis rappa och dröjande rytmer, Redman får fram en grovkornig men samtidigt sensuell ton företrädesvis på tenoren och Miles stramare, melankoliska trumpet kompletterar med en utsökt balans. I Blackwells *Togo* och Cherrys *Mopti*, Hadens *Silence* och Colemans *Open or Close* öppnades nya ljudlandskap upp. Intressant och kul att höra Redman i ett sammanhang där hans annars så expressiva, tekniskt bländande och Rollins-influerade spel får en mer underordnad roll. En av festivalens absoluta höjdpunkter.

NYA MUSIKALISKA VIDDER öppnades även upp under konserten med japanska pianisten Hiromi och colombianska harpisten Edmar Castañeda. Från start till mål kastade sig duon ut i en gränslös klangvärld. Bland höjdpunkterna märktes Hiromis fyrdelade svit *The Elements* som präglades av reflektion. Även om det komponerade var tydligt så var de improviserade inslagen talrika. Hiromi och Castañeda blev en sammanhängande enhet av närmast manisk, frenetisk jazz.

Det reflekterande och poetiska var närvarande även under konserten med David's Angels (Sofie Norling, Maggi Olin, Michala Östergaard-Nielsen och David Karlsson) i Konsthallen. Kvartetten med gästande kanadensiska trumpetaren Ingrid Jensen rörde sig obehindrat mellan jazzig soulpop, mörk minimalism och avantgarde. Norling som komponerat mycket av materialet har en tilltalande frasering. Med sin rika, egensinniga röst ramar hon läckert in de suggestiva texterna. Tematiskt ligger ljudbilden närmare rocken än jazzen, men den komplexa harmoniken och de intrikata melodierna närmar sig jazzens sfär.

TYSK-SCHWEIZISKA SAXOFONISTEN Nicole Johänntgen fick för tredje gången förtroendet att ▶



Krister Jonsson och Viktoria Tolstoy.

FOTO: LASSE SEGER

spela på festivalen. Hon följde framgången med Sofia-projektet som hon presenterade i Ystad 2015 med Sofia II. Med sig denna gång hade hon sex unga talangfulla kvinnliga musiker: belgiska Anne Niepold på dragspel, schweiziska Julie Campiche på harpa, tyska Lisa Wulf på bas, nepalesiska Shresta Sanskriti på tabla, brittiska Sophie Alloway på trummor och svenska Charlotta Andersson på gitarr. Musiken presenterades i form av en svit tillägnad Ystad. Johänntgen trakterade alt- och sopransax med en personlig, helgjuten ton. Bäst kom gruppen till sin rätt i *Ystad 4*, där bandleadaren inspirerats av Steve Reichs minimalistiska tongångar. Rytmisk rikedom präglade konserten i detta väckande, expressiva projekt som vuxit sig starkare och mer innehållsrikt jämfört med den första upplagan.

Trumpetaren, orkesterledaren, arrangören och kompositören Ann-Sofi Söderqvist förgyllde festivalen med sitt stjärnspäckade, 19 personer starka storband. Med nya skivan *Move* i bagaget bjöd man på en färgsprakande konsert på Ystads Teater. Söderqvists kompositioner sträcker sig från vemodiga betraktelser till fartfyllda glädjetrynningar. Lena Swanbergs stämma gifte sig läckert med den oerhört tigha blåssektionen. Söderqvist balanserar den stora orkesterns kraft och dynamik med det finstilla och subtila. Det är kraftfullt, poetiskt, originellt och snirkligt – allt på en och samma gång.

Klosterkyrkan stod som spelplats för de mer intima mötena mellan musiker. En rad hörvärda pianokonsert kunde avnjutas, till exempel en solokonsert med norska Bugge Wesseltoft. Han spelade både standards och ny, outgiven musik i skarven mellan det återhållsamma och det eftertänksamma. Finska pianisten Iiro Rantala kom också ensam och fokuserade på mestadels sprudlande infallsrika versioner av John Lennons låtar från sin skiva *Working Class Hero* men spelade även läckra tolkningar av Bizet och Bach. Saxofonisten, flöjtisten Lennart Åberg och pianisten Bobo Stenson bjöd på ett mästartmöte i den högre skolan. Duon har jobbat tätt ihop sedan tidigt 70-tal i grupper som Oriental Wind och Rena Rama. De lekte fram intrikata tolkningar av kompositörer som Krzysztof Komeda och Wayne Shorter och en knippe egna kompositioner. Med storstilad pianohandtering och med sitt karakteristiska, varma, nordiskt lyriska tonfall trollband duon publiken med sin sofistikerade vokabulär med drag av såväl folk- och kammarmusik som jazz.

Konstnärliga ledaren Jan Lundgren kunde höras i många sammanhang: under hyllningskonserten till Monica Z, som duo med Nils Landgren, med sitt mångfacetterade projekt Postdamer Quartet ihop med Dan Berglund, Jukka Perko och Morten Lund samt som gäst på trumpetaren Bobby Medinas konsert.

Fler recensioner från årets upplaga av Ystad Sweden Jazz Festival hittar ni på OJ:s hemsida.

**PATRIK SANDBERG
THOMAS OLSSON**



Roscoe Mitchell.

FOTO: LARS JINSSON

KONGSBERG JAZZFESTIVAL

Kongsberg, Norge, 5-8 juli

VEM DU ÄN ÄR – vilken typ av jazz du än gillar – är du välkommen på Kongsberg Jazzfestival. Föredrar du flink och finurlig fusion? Sätts din själ i självsvängning av swingstandards? Attraheras du av ACT-aktiga akter? Innehåller din insatslägenhet improetiketten Incus kompletta katalog? Spelar ingen roll. Kongsberg Jazzfestival har något att erbjuda för alla.

Personligen är jag svag för musik som lever och verkar till vänster om mittfåran, så därför utspelade sig min Kongsberg Jazzfestival 2017 främst på spelställen Energimølla (en ombyggt gammal kvarn), Smeltheytta (ett ombyggt gammalt smältverk) och Galleri Åkern (en ombyggt gammal tvättstuga).

The Chick Corea Elektric Band är emellertid inte särskilt "vänster om mittfåran", vilket skulle bevisas av att de uppträdde på stora Kongsberg Musikteater (ett nybyggt modernt kulturhus). På grund av att en handgranat (som visade sig vara en attrapp) hittats i en soptunna på Drammens tågstation anlände jag till deras välbesökta konsert precis när Chick Corea började runda av den, men jag hann åtminstone uppleva call-and-response-partiet som traditionsenligt föregår åttiotalsdänsan *Got a Match?*. Att höra hundratals norska fusionfantaster skickligt härma Coreas mer och mer intrikata keytarslingor var en upplevelse som jag sent kommer att glömma.

SVENSK-TYSK-NORSKA improkvartetten The Electrics spelning på Smeltheytta – en återförening av deras originalsättning Axel Dörner (tp), Sture Ericson (sax), Ingebrigt Håker Flaten (b) och Raymond Strid (dr) – kommer jag inte heller att glömma i första taget. Ty dels var den en ren uppvisning i kort-lång-långsam-hetsig-sparsma-

kad-fullt ställ-lekfull-seriös-dynamik, dels exploderade Håker Flatens bas mitt i ett högintensivt solo. "Sproing!", sa det och så flög strängstallet all världens väg. Men efter en snabb reparation och en likaledes snabb stämning kunde Håker Flaten åter göra sina oförtrutet improviserande medmusikanter sällskap. Stor kärlek.

Blott ett par timmar efter detta härliga the show must go on-ögonblick tog Håker Flatens plats på Energimøllans scen som en del av Two Bands And A Legend – det vill säga Cato Salsa Experience, The Thing och Joe McPhees gemensamma (och aningen vilande) garagerock/frijazzprojekt. Och tro det eller ej – mitt under Two Bands And A Legends råttuffa version av The Sonics odödliga relationsrådgivningslåt *The Witch* så exploderade Håker Flatens bas igen. Ännu en gång fick alltså Håker Flatens kasta sig huvudstupa in i en basreparation och ännu en gång löste han allt med bravur. Större kärlek.

MORGONEN DÄRPÅ ÅTERFANNS Two Bands And A Legend-medlemmarna Mats Gustafsson och Joe McPhee i publiken när österrikiskan Agnes Hvizdalek uppträdde på Galleri Åkern. Kontrasten mellan Two Bands And A Legends fullblodsattack och Hvizdaleks rakbladsvasst fokuserade och sparsmakat intensiva röstakrobatik kunde dock inte vara större. Under de trettio minuter som Hvizdalek stod på scenen satt jag med hakan i knäet. Associationer som testbild-pip, träbåtar som gnider sig mot en brygga, skivbolaget Mille Plateauxs samling *Clicks & Cuts* och Maggie Nicols dök upp i min skalle, men ingen av dem är ens i närheten av att sätta ord på Hvizdaleks sensationella konst.

En av Kongsberg Jazzfestivals många återkommande programpunkter är Særingfest, en slags